

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

от 2 декември 2004 година

за създаване на Европейския бежански фонд за периода 2005 - 2010 г.

(2004/904/ЕО)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 63, параграф 2, буква б) от него,

като взе предвид предложението на Комисията,

като взе предвид становището на Европейския парламент¹,

като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²,

след консултации с Комитета на регионите,

като има предвид, че:

- (1) Общата политика в областта на убежището, включително общата европейска система за предоставяне на убежище, е съставна част на целта на Европейския съюз за постепенно създаване на зона на свобода, сигурност и законов ред, отворена за тези, които, принудени от обстоятелствата, търсят по законен път закрила в Европейския съюз.
- (2) Прилагането на такава политика трябва да се основава на солидарност между държавите-членки и изисква наличието на механизми, предназначени да съдействат за постигане на баланс в усилията, които държавите-членки правят за приемането, както и за поемането на отговорността за приемането на бежанци и разселени лица. За тази цел, с Решение 2000/569/ЕО³ беше създаден Европейски бежански фонд за периода 2000 - 2004 г.
- (3) Необходимо е създаването на Европейски бежански фонд (наречен по-долу „Фондът”), за периода 2005 - 2010 г., с цел гарантиране на стабилно сътрудничество между държавите-членки, в светлината на наскоро приетото законодателство на Общността, в областта на убежището и като

¹ Становище, дадено на 20 април 2004 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*).

² ОВ L 241, 28.9.2004 г., стр. 27.

³ ОВ L 252, 6.10.2000 г., стр. 27.

се взема предвид опита, извлечен от прилагането на първата фаза на фонда в годините между 2000 – 2004 г.

- (4) Необходимо е да бъдат подкрепени усилията, направени от държавите-членки за предоставяне на бежанците и на разселени лица, на подходящи условия на прием и прилагането на справедливи и ефективни процедури за предоставяне на убежище, с цел защита на правата на лицата, които се нуждаят от международна закрила.
- (5) Интегрирането на бежанците в обществото на страната, в която са се установили, е една от целите на Женевската конвенция от 28 юли 1951 г., относно статута на бежанците, изменена с Протокола от Ню Йорк от 31 януари 1967 г. Тези лица трябва да бъдат в състояние да споделят ценностите, записани в Хартата на основните права на Европейския съюз. За целта е необходима подкрепа за дейността на държавите-членки, предназначена да насърчава тяхното социално, икономическо и културно интегриране, доколкото то допринася за икономическо и социално сближаване, поддържането и укрепването на което е една от основните цели на Общността, упомената в член 2 и член 3, параграф 1, буква к) от Договора.
- (6) В интерес както на държавите-членки, така и на заинтересованите лица е, на бежанците и разселените лица, на които е разрешено да останат на територията на държавите-членки, да бъде дадена възможност да си осигурят средства за съществуване като работят съгласно разпоредбите на съответните правни инструменти на Общността.
- (7) Тъй като мерките, подкрепяни от структурните фондове и другите мерки на Общността в областта на образованието и професионалното обучение, сами по себе си не са достатъчни, за да поощряват такова интегриране, се налага да се подкрепят специални мерки, позволяващи на бежанците и разселените лица напълно да се възползват от програмите, които са организирани.
- (8) За да се създадат и подобрят условията, позволяващи на бежанците и разселените лица, които имат желание, да вземат информирано решение за напускане на територията на държавите-членки и завръщане в страната им на произход, е нужна конкретна помощ.
- (9) Необходимо е действията, обединяващи органи на две или повече държави-членки и действията от интерес за Общността в тази област, да се ползват от финансова подкрепа и да се насърчава обмена на опит между държавите-членки, с цел идентифициране и насърчаване на най-ефективните практики.
- (10) Следва да се сформира финансов резерв, предопределен за прилагането на спешни мерки, с цел осигуряването на временна закрила, в случай на масов приток на бежанци, в съответствие с Директива 2001/55/ЕО на

Съвета от 20 юли 2001 г. относно определяне минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масов наплив на разселени лица и за мерките за поддържане на баланс между държавите-членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасянето на последиците от този прием⁴.

- (11) С цел ефективното и пропорционално реализиране на финансовата подкрепа и с цел вземане предвид на натрупания опит във връзка с реализацията на фонда между 2000 и 2004 г., следва отговорностите на Комисията и на държавите-членки при реализацията и управлението на фонда да бъдат разграничени. За целта държавите-членки следва да определят съответните национални органи, чиито задължения следва да бъдат уточнени.
- (12) Подкрепата за фонда би била по-ефективна и по-целенасочена, ако съфинансирането на действията, отговарящи на изискванията за приемане, се базира на две многогодишни програми и на годишна работна програма, изготвени от всяка от държавите-членки в зависимост от тяхното положение и установени нужди.
- (13) Справедливостта изисква ресурсите да бъдат разпределяни пропорционално на бремето, което носи всяка държава-членка, поради усилията, които прави за приемане на бежанци и разселени лица, включително бежанци, ползващи се от международна закрила в рамките на национални програми.
- (14) Уместно е да се набележат необходимите мерки за това, изпълнението на настоящото решение да става в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. за определяне на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията⁵.
- (15) Едно от средствата за гарантиране на ефективността на мерките за подпомагане от страна на фонда е ефективният мониторинг. Необходимо е да се определят условията, при които ще се провежда този мониторинг.
- (16) Без да се накърняват правомощията на Комисията в областта на финансовия контрол е необходимо да се установи сътрудничество в тази област между държавите-членки и Комисията.
- (17) Държавите-членки следва да предоставят достатъчни гаранции по отношение на условията, реда и качеството на изпълнение. Необходимо е

⁴ ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12.

⁵ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

да се определят отговорността на държавите-членки в областта на преследването и коригирането на нарушенията и престъпването на правилата, както и отговорността на Комисията, когато държавите-членки не изпълняват своите задължения.

- (18) Ефективността и въздействието на действието, подпомогнато от фонда, зависят също от оценката на действието. Следва честно да се определят отговорностите на държавите-членки и на Комисията в тази връзка, както и условията и реда, гарантиращи надеждност на оценката.
- (19) Действието следва от една страна да бъде оценено с оглед на междинния преглед и оценката на неговото въздействие, а от друга страна се налага оценъчният процес да стане част от договореностите по мониторинга на действието.
- (20) Предвид това, че целта на настоящото решение, а именно насърчаване на баланса на усилията, положени от държавите-членки за прием на бежанци и разселени лица, не може да се постигне в достатъчна степен от държавите-членки, като по-успешно може да се осъществи от Общността, тя може да вземе мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, определени в член 5 от Договора. Съгласно принципа за пропорционалност, както е установен в този член, това решение се ограничава само до строго необходимото за постигането на тази цел.
- (21) В съответствие с член 3 от Протокола за позицията на Обединеното кралство и Ирландия, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаването на Европейската общност, Обединеното кралство е нотифицирало своето желание за участие и приложение на настоящото решение.
- (22) В съответствие с член 3 от Протокола за позицията на Обединеното кралство и Ирландия, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаването на Европейската общност, Ирландия е нотифицирала своето желание за участие и приложение на настоящото решение.
- (23) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокола за позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаването на Европейската общност, Дания не участва в приемането на това решение и поради това не е обвързана с него и не е предмет на неговото прилагане,

РЕШИ:

ГЛАВА I

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

Член 1

Създаване и цел

1. С настоящото решение се създава Европейски бежански фонд (наричан по-долу „Фондът”, обхващащ периода от 1 януари 2005 г. - 31 декември 2010 г.
2. Фондът е предназначен за подпомагане и насърчава усилията, полагани от страна на държавите-членки за прием на бежанци и разселени лица, чрез съфинансиране на действията, предвидени с настоящото решение и с отчитане на законодателството на Общността в тези области.

Член 2

Финансови разпоредби

1. Референтната финансова сума за реализиране на фонда възлиза на 114 милиона EUR за периода 1 януари 2005 г. - 31 декември 2006 г.
2. Годишно отпусканите средства от фонда се определят от бюджетния орган в рамките на финансовите прогнози.

Член 3

Целеви групи, разпределени по действия

По смисъла на настоящото решение целевите групи се състоят от следните категории:

- 1) гражданите на трети страни или лицата без гражданство, ползващи се от статута, определен от Женевската конвенция от 29 юли 1951 г. относно статута на бежанците и протокола към нея от 1967 г., които са приели да пребивават в това си качество в една от държавите-членки;
- 2) гражданите на трети страни или лицата без гражданство, ползващи се от определена форма на субсидиарна закрила по смисъла на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила;
- 3) гражданите на трети страни или лицата без гражданство, поискали да се ползват от една от формите на закрила, посочени в точки 1 и 2;
- 4) гражданите на трети страни или лицата без гражданство, ползващи се от режим на временна закрила по смисъла на Директива 2001/55/ЕО.

Член 4

Действия

1. Фондът поддържа действията, реализирани в държавите-членки, отнасящи се за един или няколко от следните елементи:

- а) условия за прием и процедури по предоставяне на убежище;
- б) интегриране на лицата, посочени в член 3, чието пребиваване в съответната страна има траен и устойчив характер;
- в) доброволно завръщане на лицата, посочени в член 3, когато тези лица не са получили ново гражданство и не са напуснали територията на тази държава-членка.

2. Действията, посочени в параграф 1, допринасят, и по-специално за изпълнението на разпоредбите от съответното законодателство на Общността, било то съществуващо или бъдещо, свързано с общия европейски режим на убежище.

3. Действията вземат предвид специфичното положение на лица в неравностойно положение, като малолетни, малолетни без настойник, лица с увреждания, възрастни хора, бременни жени, самотни родители с малолетни деца и лица, обект на изтезания, изнасилване и други тежки форми на психически, физически или сексуален тормоз.

Член 5

Допустими национални действия, свързани с условията за прием и процедурите за предоставяне на убежище

От подпомагане на фонда могат да се ползват действията, свързани с условията за прием и процедурите за предоставяне на убежище и по-конкретно тези, свързани с:

- а) инфраструктурата или службите по настаняването;
- б) предоставянето на материална помощ, медицински и психологически грижи;

в) социалното подпомагане, информацията или съдействието за административните процедури;

г) правната и лингвистичната помощ;

д) образованието, езиковото обучение и други инициативи, съвместими със статута на лицето;

е) предлагането на помощни услуги, като превод и обучение, с цел допринасяне за подобряване на условията за прием, както и за ефективност и по-добро качество на процедурите по предоставяне на убежище;

ж) информиране на местните общности, които се налага да общуват с тези, приети от страната домакин.

Член 6

Допустими национални действия, свързани с интеграцията

От подпомагането от фонда могат да се ползват действията, отнасящи се за социалната интеграция в държавите-членки на лицата, посочени в член 4, параграф 1, буква б), както и членовете на техните семейства, и по-специално:

а) действия, свързани с консултации и подпомагане в области като жилищното настаняване, средства за съществуване, интегриране на пазара на труда, здравни, психологически и социални грижи;

б) действия, чрез които бенефициентите получават възможност за адаптация в обществото на държавата-членка в социално-културен план и възможност да споделят ценностите, записани в Хартата на основните права в Европейския съюз;

в) действия, целящи насърчаване на трайно и устойчиво участие на бенефициентите в гражданския и културен живот;

г) действия, насочени към образование, професионално обучение и признаване на квалификация и дипломи;

д) действия, насърчаващи автономността и целящи да предоставят възможност на тези лица за самоиздръжка;

е) действия, целящи насърчаването на значим контакт и конструктивен диалог между тези лица и приемащото ги общество, включително действия, целящи насърчаването на участието на ключови партньори като гражданите по принцип, местните власти, сдруженията на бежанци, сдруженията на доброволна основа, социалните партньори гражданското общество в най-широк смисъл;

ж) мерки, предназначени за придобиването на умения от тези лица, включително езиково обучение;

з) действия, целящи насърчаване на равни права на достъп и равни права на третиране при взаимоотношенията между тези лица и държавните институции.

Член 7

Допустими национални действия, свързани с доброволното завръщане

От подпомагането от фонда могат да се ползват действията, отнасящи се до доброволното завръщане и по-специално:

а) предоставяне на информация и консултантски услуги, свързани с действия или програми за доброволно завръщане;

б) предоставяне на информация относно положението в страните или регионите на произход или за бившето обичайно местопребиваване на лицата;

в) действия в общообразователната сфера и сферата на професионално обучение и подпомагане на реинтеграцията;

г) действия на общностите по произход, с местопребиваване в Европейския съюз, които целят улесняването на доброволното завръщане на лицата, посочени в настоящото решение;

д) действия, улесняващи организацията и изпълнението на националните програми за доброволно завръщане.

Член 8

Действия на Общността

1. Освен действията, посочени в членове 5, 6 и 7, Фондът може да финансира също така, по инициатива на Комисията и в рамките на 7 % от наличните средства, транснационални действия или действия от интерес за Общността, свързани с политиката за предоставяне на убежище и мерките, прилагани по отношение на бежанците и разселените лица, както е посочено в параграф 2.

2. Допустимите действия на Общността се отнасят принципно до следните области:

а) насърчаване на сътрудничеството в Общността за прилагане на законодателството на Общността и на добрите практики;

б) подкрепа за реализирането на мрежи и пилотни проекти за транснационално сътрудничество, основаващи се на транснационални партньорства между организации, които се намират най-малко в две държави-членки, създадени за стимулиране на иновациите, за улесняване на обмяната на опит и на добрите практики, както и за подобряване на качеството на политиката по предоставяне на убежище;

в) подкрепа на транснационални операции по повишаване на осведомеността и ангажиране на общественото мнение по въпросите на европейската политика за убежището, както и за положението и обстоятелствата, свързани с лицата, посочени в член 3;

г) подкрепа за разпространението и обmena, включително чрез използването на информационни технологии и комуникация, на информация за добрите практики и всички аспекти на фонда.

3. Годишната работна програма, определяща приоритетите за действията на Общността, се приема по процедурата, посочена в член 11, параграф 2.

Член 9

Спешни мерки

1. В случай на задействането на механизмите за временна закрила по смисъла на Директива 2001/55/ЕО, фондът финансира също така, извън действията, посочени в член 4, и в допълнение към последните, спешни мерки в полза на държавите-членки.

2. Допустимите спешни мерки включват следните видове действия:

а) приемане и настаняване;

б) предоставяне на средства за съществуване, включително храна и дрехи;

в) медицинска, психологическа или друга помощ;

г) разходи за персонал и администриране, направени в резултат от приемането на съответните лица и прилагането на спешните мерки;

д) разходи за логистична помощ и транспорт.

ГЛАВА II

УСЛОВИЯ И РЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО И УПРАВЛЕНИЕТО

Член 10

Изпълнение

Комисията отговаря за изпълнението на настоящото решение и приема необходимите за целта правила.

Член 11

Комитет

1. Комисията се подпомага от комитет.

2. Когато се прави позоваване на настоящия параграф, се прилагат членове 4 и 7 от Решение 1999/468/ЕО.

Периодът, предвиден в член 4, параграф 3 от Решение 1999/468/ЕО се определя на три месеца.

3. Когато се прави позоваване на настоящия параграф, се прилагат членове 3 и 7 от Решение 1999/468/ЕО.

4. Комитетът приема свой процедурен правилник.

Член 12

Отговорности съответно на Комисията и на държавите-членки

1. Комисията.

а) приема, съгласно процедурата, посочена в член 11, параграф 2, насоките относно приоритетите на многогодишните програми, предвидени в член 15 и съобщава на държавите-членки индикативния размер на отпусканите финансови средства от фонда;

б) в рамките на своята отговорност по изпълнение на общия бюджет на Европейския съюз, проверява за наличието, съответствието и доброто функциониране в държавите-членки на гарантира управление и контрол, така, че средствата на Общността да се използват правомерно и ефективно. Тези мерки включват по-специално предварителен преглед, по документи и на място, на процедурите по прилагането, на системите за контрол, на системите за счетоводно отчитане и тръжните процедури, както и на процедурите по отпускането на субсидии, които се прилагат от отговорните органи. Комисията извършва необходимото преразглеждане на тези елементи при всяка основна промяна, свързана с тези процедури или системи;

с) осигурява изпълнението на действията на Общността, посочени в член 8.

2. Държавите-членки:

а) отговарят за прилагането на националните действия, подпомагани от фонда;

б) приемат необходимите мерки за ефективното функциониране на фонда на национално равнище и приобщават всички страни, заинтересовани от политиката за предоставяне на убежище, съгласно националната практика;

в) назначават отговорен орган, който следва да управлява националните действия, ползващи се от подкрепата на фонда, съгласно приложимото законодателство на Общността и принципите за добро финансово управление;

г) отговарят на първа инстанция отговорността за финансовия контрол на действията и проверяват дали системите за управление и контрол са приложени така, че да гарантират ефективното и правомерно използване на средствата на Общността. Те предоставят на Комисията описание на тези системи;

д) сертифицират, че представените декларации за разходи пред Комисията, са точни и следят те да са на базата на счетоводни системи, основаващи се на доказателствен материал, който може да бъде проверен;

е) сътрудничат на Комисията при събиране на необходимите статистически данни в приложение на член 17.

3. Комисията, в сътрудничество с държавите-членки:

а) отговарят за разпространение на резултатите от действията, предприети в рамките на етап 2000 - 2004 г. на фонда и тези, приложени в рамките на етап 2005-2010 г.

б) следят действията, подпомагани от фонда, да са обект на задоволителна информация, публичност и мониторинг;

в) гарантират общото съгласуване и допълване между действията и останалите политики, инструменти и действия на Общността, в тази връзка.

Член 13

Отговорни органи

1. Всяка държава-членка определя отговорния орган, с който единствено Комисията следва да контактува. Този орган е работен орган на държавата-членка или е национален орган на държавната администрация. Отговорният орган може да делегира част или всички свои задължения по приложението на друг орган от държавната администрация или на неправителствена

организация, която се урежда от законодателството на държавата-членка и е с обществено полезна мисия. В случаите, когато държавата-членка определи отговорен орган, различен от нея, тя определя условията и реда, по които се уреждат отношенията ѝ с този орган и отношенията му с Комисията.

2. Органът, определен за отговорен орган или всеки друг упълномощен орган следва да отговаря на следните минимални изисквания:

а) да е юридическо лице, освен в случаите, когато отговорният орган е работен орган на държавата-членка;

б) да има съизмерим финансов и управленски ресурс на обема на средствата на Общността, които отговорният орган ще управлява и да дава възможност за надлежно изпълнение на поетите задължения, съобразно правилата, регулиращи управлението на средства на Общността.

3. Отговорните органи следва да осигуряват следните задачи:

а) да консултират съответните партньори при изготвянето на многогодишната програма;

б) да организират и публикуват покани за участие в тръжни процедури и предложения;

в) да организират процедури за подбор и предоставяне на средства, съфинансирани от фонда, спазвайки принципите за прозрачност и равнопоставеност и предприемайки необходимите мерки за избягване на евентуален конфликт на интереси;

г) да гарантират съгласуваността и допълването на средствата, съфинансирани от фонда и тези, предвидени в рамките на различните финансови инструменти на национално равнище и на равнище Общността в тази сфера;

д) да осигурят административното, договорно и финансово управление на действията;

е) да изпълняват дейности по информацията, консултацията и разпространението на резултатите;

ж) да осигурят мониторинга и оценката;

з) да осигурят сътрудничеството и връзката с Общността и с отговорните органи на останалите държави-членки.

4. Държавата-членка осигурява съответните ресурси за отговорния орган или за органа, на който са делегирани правомощия, така, че той да е в състояние да даде в достатъчна степен своя принос за изпълнението на задачите си за периода на приложение на действията, финансирани от фонда. Дейностите по приложението могат да бъдат финансирани по реда на техническата и административната помощ, определен в член 18.

5. Комисията приема, в съответствие с процедурата, предвидена в член 11, параграф 2, правилата относно системите за управление и контрол на държавите-членки, включително правилата за административно и финансово управление на национални действия, съфинансирани от фонда.

Член 14

Критерии за подбор

Отговорният орган пристъпва към подбор на проектите на базата на следните критерии:

а) положението и изискванията на държавите-членки;

б) съотношението между стойност и ефективност на разходите, с отчитането на броя на заинтересованите от проекта лица;

в) опит, експертни възможности, надеждност и финансов принос на организацията, която е подала заявление за участие и всяка друга партньорска организация;

г) характер на допълване между проектите и други действия, финансирани от общия бюджет на Европейския съюз или в рамките на националните програми.

ГЛАВА III

ИЗГОТВЯНЕ НА ПРОГРАМИ

Член 15

Многогодишни програми

1. Действията на държавите-членки се прилагат на база два многогодишни програмни периода, всеки от тях с тригодишна продължителност (2005 - 2007 г. и 2008 - 2010 г.). Комисията отговаря за изпълнението на настоящото решение и приема необходимите за целта условия и ред.

2. За всеки програмен период, на база на насоките за приоритетите на многогодишните програми и индикативния размер на отпусканите финансови средства, съобщен от Комисията и посочен в член 12, параграф 1, всяка държава-членка предлага проект за многогодишна програма, който съдържа по-специално следните елементи:

а) описание на приетите от държавите-членки разпоредби в областта на приемането, процедурите за предоставяне на убежище, интегрирането и доброволното завръщане на лицата, посочени в член 3;

б) анализ на изискванията на съответната държава-членка в областта на приемането, процедурите за предоставяне на убежище, интегрирането и доброволното завръщане и посочване на оперативните цели, които позволяват да бъде отговорено на тези нужди в рамките на периода, обхванат от програмата;

в) представянето на съответната стратегия, подходяща за постигане на тези цели и приоритетното им изпълнение, предвид резултатите от консултациите с партньорите, посочени в член 13, параграф 3, буква а), както и кратко описание на предвижданите действия за изпълнение на приоритетите;

г) указание, касаещо съвместимостта на тази стратегия с други регионални, национални и общностни инструменти;

д) план за финансиране с показателен характер, който установява за всяка цел и за всяка година, какво е планираното финансово участие на фонда, както и общия размер на средствата, идващи от държавно и частно съфинансиране.

3. Държавите-членки предоставят на Комисията своите проекти за многогодишни програми, в срок от четири месеца след предоставяне от страна на Комисията на насоките и показателния размер на отпусканите финансови средства за съответния период.

4. Комисията одобрява, съгласно процедурата предвидена в член 11, параграф 3 проектите за многогодишни програми, в срок от три месеца, считано от тяхното получаване, като отчита насоките, приети съгласно член 12, параграф 1, буква а).

Член 16

Годишни програми

1. Многогодишните програми, приети от Комисията, се изпълняват от годишните работни програми.

2. Всяка година, най-късно до 1 юли, Комисията предоставя на държавите-членки размера на средствата, които ще им бъдат отпуснати за следващата година от общите отпуснати средства в рамките на годишната бюджетна процедура, като прилага начините за изчисление, както е предвидено в член 17.

3. Всяка година, най-късно до 1 ноември, държавите-членки представят на Комисията предложение за годишната програма за следващата година, изготвена съгласно приетата многогодишна програма, която съдържа по-специално:

а) условията и реда на подбор на действия за финансиране в рамките на годишната програма, ако се различават от установените условия в многогодишната програма;

б) описанието на задачите, които трябва да бъдат реализирани от отговорните за изпълнението на годишната програма органи;

в) планираното разпределение на финансовия принос от фонда за отделните действия на програмата, както и искания размер на средствата за техническа и административна помощ съгласно член 18 за приложение на годишната програма.

4. Комисията разглежда предложението на държавата-членка като взема предвид окончателния размер на отпусканите от фонда в рамките на бюджетната процедура целеви суми и взема решение за съфинансирането от фонда не по-късно от 1 март на съответната година. Решението посочва размера на отпуснатите средства за държавата-членка, както и периода, в който е допустимо да се извършат разходите.

5. Ако изпълнението на годишната програма е предмет на значителни изменения, налагащи прехвърлянето на средства от едно действие към друго, в рамките на над 10 % от общата отпусната сума за една държава-членка за съответната година, последната предлага за одобрение от Комисията преразгледаната годишна програма най-късно до датата, на която депозира отчета за състоянието на изпълнение, посочено в член 23, параграф 3.

Член 17

Годишно разпределение на средствата за действията, посочени в членове 5, 6 и 7, изпълнявани в държавите-членки

1. Всяка държава-членка получава от годишните отпуснати средства на фонда фиксирана сума от 300 000 EUR. Тази сума възлиза на 500 000 EUR годишно за 2005, 2006 и 2007 г., съгласно финансовите прогнози, за държавите, присъединили се към Европейския съюз на 1 май 2004 г.

2. Останалата част от наличния годишен ресурс се разпределя между държавите-членки:

а) 30 % от обема, пропорционално на броя на лицата, влизащи в категориите, посочени в член 3, точки 1 и 2, за предходните три години;

б) 70 % от обема, пропорционално на броя на лицата, влизащи в категориите, посочени в член 3, точки 3 и 4 за предходните три години;

3. Референтните стойности са последните статистики, установени от Статистическата служба на Европейските общности, съгласно законодателството на Общността по отношение на събирането и анализа на статистически данни в областта на убежищата.

Член 18

Техническа и административна помощ

Част от отпусканите годишно финансови средства за определена държава-членка могат да се отделят за покриване на разходи за техническата и административна помощ, необходими за подготовката, мониторинга и оценката на действията.

Размера на отпусканите в рамките на годината средства за техническата и административна помощ не бива да надхвърля 7 % от общия годишен размер на средствата за съфинансиране на определена държава-членка, плюс 30 000 EUR.

Член 19

Специални разпоредби и ред по отношение на спешните мерки

1. Държавите-членки представят на Комисията становище за необходимостта от и плана за прилагане на спешните мерки, посочени в член 9, с описание на планираните действия и органите, отговарящи за тяхното изпълнение.
2. Финансовата помощ от фонда за спешни мерки, така както са предвидени в член 9, се ограничава до продължителност от шест месеца и не може да надхвърля 80 % от стойността на всяка от мерките.
3. Наличните средства се разпределят между държавите-членки в зависимост от броя на лицата, ползващи се във всяка една държава-членка от временната закрила, посочена в член 9, параграф 1.
4. Прилагат се член 20, параграфи 1 и 2 и членове 21 и 23 - 26.

ГЛАВА IV

ФИНАСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Член 20

Структура на финансиране

1. Финансовото участие на фонда е под формата на безвъзмездни субсидии.
2. Действията, които се ползват от подпомагане от фонда са съфинансирани от държавни или частни източници, те са с идеална цел и не могат да бъдат

финансирани по реда на други източници, които се поемат от общия бюджет на Европейския съюз.

3. Целевите суми отпускани от фонда следва да допълват направените публични или други допустими разходи на държавите-членки, свързани с действията и мерките, обхванати с настоящото решение.

4. Приносът на Общността за подпомогнатите мерки не може да надхвърля:

а) 50 % от общата стойност на специалното действие, за изпълняваните от държавите-членки действия, посочени в членове 5, 6 и 7. Този процент може да нарасне на 60 % за изключително иновационни действия, като действията, провеждани от транснационалните партньори или действията, включващи активното участие на лицата, посочени в член 3 или на организациите, създадени от тези целеви групи и възлиза на 75 % за държавите-членки, обхванати от Кохезионния фонд.

б) в рамките на организирани тръжни процедури в рамките на действията на Общността, посочени в член 8, този принос е 80 % от общата стойност за определено специално действие.

5. По принцип, финансовата помощ от Общността, отпускана за проекти в рамките на фонда се предоставя за максимален период от три години, при условие, че се прави периодичен преглед на напредъка на работата.

Член 21

Допустимост

1. Разходите следва да съответстват на извършваните плащания от крайните бенефициенти на субсидиите и да бъдат доказани с изплатени фактури или счетоводни документи с равностойно значение.

2. За да бъде допустимо подпомагането от фонда, разходът следва да е действително направен най-рано на първи януари на годината, към която се отнася решението за съфинансиране на Комисията, посочено в член 16, параграф 4.

3. Комисията определя, съгласно процедурата, предвидена в член 11, параграф 3, правилата относно допустимостта на разходите за действията изпълнявани от държавите-членки по реда на членове 5, 6 и 7 и съфинансирани от фонда.

Член 22

Бюджетни задължения

Бюджетните задължения на Общността се определят ежегодно на базата на решение за съфинансиране, прието от Комисията, посочено в член 16, параграф 4.

Член 23

Плащания

1. Приносът на фонда се превежда от Комисията на отговорния орган съгласно поетите бюджетни задължения.

2. Предварително финансиране, съставляващо 50 % от отпусканата сума съгласно годишното решение на Комисията за съфинансиране от фонда, се превежда на държавата-членка в срок от шестдесет дни след приемането на упоменатото решение за съфинансиране.

3. Второ предварително плащане по финансиране се осъществява в срок, не повече от три месеца от датата на одобряване от Комисията на доклада за напредъка в изпълнението на годишната работна програма, както и декларирането на разходите, при което равнището на разходите следва да е минимум 70 % от размера на първото направено предварително финансиране. Размерът на второто предварително финансиране, изплатено от Комисията, не следва да надхвърля 50 % от общата сума, отпусната с решението за съфинансиране или при всички случаи, не по-голям от разликата между размера на средствата на Общността, действително отредени от държавата-членка за изпълнение на избраното действие в рамките на годишната програма и размера на първото направено предварително финансиране.

4. Изплащането по баланса или искането за възстановяване на сумите, платени по реда на предварителните финансираня, надхвърлящи окончателно одобрените разходи в рамките на фонда, се извършва в срок не повече от три месеца след приемане от Комисията на окончателния доклад за изпълнение и деклариране на окончателните разходи по годишната програма, посочени в член 24, параграф 3 и член 28, параграф 2.

Член 24

Деклариране на разходите

1. За всички разходи, които декларира пред Комисията, отговорният орган дава гаранции, че националните програми за изпълнение се управляват в съответствие с прилаганата нормативна база на Общността и че средствата са използвани в съответствие с принципа за добро финансово управление.
2. Декларациите на разходи се сертифицират от лице или служба, които са функционално независими от службата разпоредител на средствата на отговорния орган.
3. В срок от девет месеца от датата, определена с решението за съфинансиране на направените разходи, отговорният орган предава на Комисията окончателната декларация на разходите. Ако тази декларация не бъде предадена на Комисията в срок, тя автоматично пристъпва към приключване на годишната програма и освобождаване на свързаните с нея целеви суми.

Член 25

Финансов контрол и корекции, осъществявани от държавите-членки

1. Без да се накърнява отговорността на Комисията за изпълнението на общия бюджет на Европейския съюз, държавите-членки поемат първоинстанционно отговорността за финансовия контрол на действията. За целта те вземат по-конкретно следните мерки:
 - а) организират, на основата на подходяща извадка, проверка на действията, отнасяща се за минимум 10 % от общите допустими разходи по всяка годишна програма за изпълнение и върху представителна извадка на одобрените действия. Държавите-членки гарантират правилното разграничаване на тези проверки от процедурите за прилагане или изплащане, свързани с действията;
 - б) предотвратяват, откриват и коригират нередности, нотифицират Комисията, която държат в течение за разволя на административното и съдебно преследване;
 - в) сътрудничат на Комисията, за да гарантират, че средствата на Общността са използвани в съответствие с принципа за добро финансово управление.

2. Държавите-членки пристъпват към изискващите се финансови корекции, свързани с установената нередност и с отчитане на нейния изолиран или систематичен характер. Финансовите корекции, към които пристъпва държавата-членка се състоят от временното цялостно или частично спиране на участието на Общността и са предмет, в случай на невъзстановяване на средствата към датата на падеж, определена от държавата-членка, на изплащането на лихви за просрочване, при лихвения процент, предвиден в член 26, параграф 4.

3. Комисията определя, в съответствие с предвидената в член 11, параграф 3 процедура, правилата и процедурите за финансовите корекции, извършвани от държавите-членки в рамките на изпълнени действия в държавите-членки по реда на членове 5, 6 и 7 и съфинансирани от фонда.

Член 26

Финансов одит и корекции, осъществявани от Комисията

1. Без да се накърняват правомощията на Сметната палата, както и проверките от страна на държавите-членки в съответствие с националните закони, подзаконови и административни актове, служители или длъжностни лица на Комисията могат да извършват проверки на място, по избирателния способ, на действия, финансирани от фонда и на системите за управление и контрол, като връчат предизвестие от минимум три работни дни за предстоящата проверка. Комисията известява за това съответната държава-членка и следва да получи цялата необходима помощ за изпълнението ѝ. Служители или длъжностни лица от съответната държава-членка могат да вземат участие в тази проверка.

Комисията може да поиска от съответната държава-членка да извърши инспекция на място, с цел да провери правомерността на една или няколко сделки. Служители или длъжностни лица на Комисията могат да вземат участие в тези инспекции.

2. Ако след като е направила необходимите проверки, Комисията заключи, че определена държава-членка не изпълнява задълженията, които произтичат за нея по силата на член 25, тя преустановява превеждането на предварителното финансиране или на окончателното изплащане, свързани със съфинансиране от фонда за съответните годишни програми, в следните случаи:

а) когато държавата-членка не изпълнява действията, които са договорени в решението за съфинансиране, или

б) в случаите, когато част или цялото съфинансиране на едно или няколко действия от фонда не е обосновано, или

в) в случаите, когато са налице сериозни недостатъци в системите за управление и контрол, които биха довели до нередности със системен характер.

В тези случаи Комисията, като посочва своите мотиви за това, изисква от държавата-членка да представи своите съображения, и когато е уместно, да направи евентуалните корекции в определения за целта срок.

3. След изтичането на определения от Комисията период, при липса на споразумение и ако държавата-членка не е извършила корекциите и предвид евентуалните ѝ съображения, Комисията може да реши, в срок от три месеца:

а) да ограничи изплащането на сумите по предварителните финансираня или окончателното плащане, или

б) да пристъпи към изискваните финансови корекции, като прекрати отчасти или изцяло участието на фонда в съответните действия.

При липса на решение за действие в съответствие с букви а) или б), временното спиране на плащанията незабавно се прекратява.

4. Всяка неправомерно получена или подлежаща на възстановяване сума следва да се преведе на Комисията. В случай на неизплащане към определения от Комисията краен срок, размерът на дължимата сума нараства с лихвата за просрочване с лихвения процент, приложим от Централната европейска банка, валиден за основните ѝ сделки по рефинансиране в евро, умножен с три и половина пункта. Референтният лихвен процент, по отношение на който се прилага увеличението е действащият лихвен процент в първия ден на месеца на крайния срок за плащане, публикуван в *Официален вестник на Европейския съюз*, серия С.

5. Комисията определя, в съответствие с процедурата, посочена в член 11, параграф 3, правилата и процедурите, свързани с финансови корекции, извършвани от нея в рамките на действията, изпълнявани в държавите-членки съгласно членове 5, 6 и 7 и съфинансирани от фонда.

ГЛАВА V

МОНИТОРИНГ, ОЦЕНКА И ОТЧЕТИ

Член 27

Мониторинг и оценка

1. Комисията осъществява редовен мониторинг на фонда в сътрудничество с държавите-членки.

2. Фондът е предмет на редовна оценка, извършвана от Комисията съвместно с държавите-членки и е свързана със съответствието, ефективността и въздействието на изпълняваните действия, във връзка с целите, посочени в член 1. Тази оценка се отнася също така и за допълващия характер между действията, изпълнявани в рамките на фонда и тези, които са резултат от другите съответни политики, инструменти и действия на Общността.

Член 28

Отчет

1. Отговорният орган на всяка държава-членка взема необходимите мерки за гарантиране на мониторинг и оценка на действията.

За целта, споразуменията и договорите, които той сключва с организациите, отговарящи за изпълнението на действия, включват клаузи, свързани със задължение за редовен подробен отчет за напредъка в изпълнението на тези действия и подробен окончателен отчет за изпълнението, в което се посочва и степента на постигане на обявените цели.

2. В рамките на девет месеца, след крайната дата, към която са допустими разходите, установена в решението за съфинансиране, отнасящо се за годишната програма, отговорният орган изпраща на Комисията окончателен отчет на изпълнението на действията, както и декларация за окончателните разходи, съгласно член 24, параграф 3.

3. Държавите-членки предоставят на Комисията:

а) не по-късно от 31 декември 2006 г. доклад за оценка на изпълнението на съфинансираните от фонда действия;

б) не по-късно от 30 юни 2009 г. и 30 юни 2012 г., доклад за оценка на резултатите и въздействието от действията, съфинансирани от фонда.

4. Комисията представя на Европейския парламент, на Съвета, на Икономическия и социален комитет и на Комитета на регионите:

а) най-късно до 30 април 2007 г., междинен отчет за получените резултати, за количествените и качествените аспекти на реализацията на фонда, както и, когато е приложимо, на всяко предложение за корекции;

б) най-късно до 31 декември 2009 г., доклад за междинна оценка, както и предложение за удължаване срока на действие на фонда;

в) най-късно до 31 декември 2012 г., доклад за оценка *ex post*.

ГЛАВА VI

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 29

Многогодишна програма 2005 - 2007 г.

Чрез дерогация от член 15, при осъществяването на многогодишната програма за периода 2005 - 2007 г. се прилага следният график:

а) не по-късно от 31 януари 2005 г., Комисията предоставя на държавите-членки насоките за програмите и указание за размера на отпусканите финансови средства за всяка от тях;

б) не по-късно от 1 май 2005 г., държавите-членки определят националния отговорен орган, посочен в член 13 и представят на Комисията предложение за многогодишна програма за периода 2005-2007 г., посочени в член 15;

в) в срок от два месеца от получаването на предложението за многогодишна програма, Комисията го одобрява, в съответствие с процедурата предвидена в член 11, параграф 3, многогодишните програми.

Член 30

Годишна програма 2005 г.

Чрез дерогация от член 16, при осъществяването на програмата за финансово-отчетната 2005 г. се прилага следния график:

а) до 31 януари 2005 г. Комисията предоставя на държавите-членки оценка на средствата, които им се разпределят;

б) най-късно до 1 юни 2005 г. държавите-членки представят на Комисията предложението за годишна програма, посочено в член 16; това предложение следва да е придружено с изложение на системите за управление и контрол, които ще се използват така, че да се осигури ефективното и правомерно използване на средствата на Общността;

в) Комисията приема решенията за съфинансиране в рамките на двата месеца, след получаване на предложението на годишната програма, след проверка на елементите, предвидени в член 12, параграф 1, буква б).

Действително заплатените разходи в периода между 1 януари 2005 г. и датата на приемане на решенията за съфинансиране, са допустими за подпомагане от страна на фонда.

ГЛАВА VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 31

Преразглеждане

По предложение на Комисията, Съветът преразглежда настоящото решение най-късно до 31 декември 2010 г.

Член 32

Адресати

Адресати на настоящото решение, в съответствие с Договора за създаване на Европейската общност, са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 2 декември 2004 година.

За Съвета:
Председател
J.P.H.DONNER